

Nr 687

Av herrar Johansson i Skärstad och Börjesson i Falköping, *angående obligatorisk försäkring av tillgångar som anförtros boutredningsmän m. fl.*

Ett mål för den pågående reformpolitiken är att skapa trygghet för människorna. Betydelsefulla beslut har i denna riktning fattats av riksdagen. Trots detta kan man konstatera att mycket återstår innan den enskilde kan tillerkännas en godtagbar trygghetsnivå.

Utöver den grundtrygghet som samhället bör svara för försöker den enskilde genom sparande att skaffa sig garantier för framtiden. De medel som härigenom erhålles försöker sedan den enskilde förvara och förvalta på tryggaste och mest vinstgivande sätt. I vissa fall är det nödvändigt att medel anförtros åt andra personer eller åt myndigheter.

I de fall då medel av en eller annan anledning anförtros åt personer som av samhället förordnats att ha hand om medlen anser sig allmänheten ha anledning att helt lita på att medlen kommit i goda händer. Under senare tid har emellertid förekommit fall av förskingringar genom personer som omhänderhaft andras medel, t. ex. boutredningsmän och förmyndare. Därvid har det visat sig att den trygghet som allmänheten trott sig kunnat ha beträffande de anförtrodda medlen saknat grund. Utöver moraliska och liknande aspekter på dessa spörsmål är det särskild anledning att uppmärksamma att klienterna nästan undantagslöst blir lidande, emedan de endast till obetydlig del eller inte alls kan återfå de förskingrade medlen. Till skillnad från vad som förekommer inom företag, banker, kommuner etc. har dessa klienter i allmänhet inte skyddat sig mot förskingring genom försäkring. För övrigt torde de i inte så få fall helt sakna möjligheter därtill.

Frågan om förskingring eller avhändande på annat sätt av anförtrodda medel är givetvis av stor betydelse, om man i den inbegriper alla de fall då en person på ett eller annat sätt överlämnar medel till en annan person för förvaltning. I och för sig kunde det vara önskvärt att skapa ett skydd i samtliga sådana fall. Någon praktisk möjlighet härtill synes dock inte finnas.

Förhållandet synes dock vara väsentligt annorlunda i de fall då det är fråga om förordnande av domstol av boutredningsman, god man eller förmyndare. Ett sådant förfarande innebär att samhället genom domstolen förordnar att en viss person skall omhänderha en annan persons medel och

tillgångar. Då det befunnits att ett sådant förordnande innebär en viss risk att medlen skall förskingras, kan det med fog sägas att samhället borde ha förpliktelse att skydda klienten mot ekonomisk och måhända också ideell förlust.

Ett sådant skydd torde kunna skapas genom lämplig form av försäkring. Närmast till hands synes ligga att domstol, då den förordnar boutredningsman, god man eller förmyndare, tillser att de medel och tillgångar som den förordnade skall ha om hand försäkras till fulla värdet. Försäkringen borde gälla förskingring men också annat varigenom klienten kan avhändas tillgångar som anförtrotts den förordnade, t. ex. brand och stöld.

Något omfattande administrativt förfarande synes inte krävas för en sådan ordning. Man torde kunna utgå från att befintliga försäkringsinstitutioner skulle vara villiga att lämna de åsyftade försäkringarna. Tecknandet av försäkringen skulle i varje särskilt fall kunna åvila den förordnade, som i samband med förordnandet skulle ges föreskrift härom och om att inom viss angiven tid till domstolen inkomma med bevis om att försäkring tecknats till tillräckligt belopp. Den förordnade skulle vidare kunna erhålla ersättning för försäkringskostnaden i samband med att han erhåller sitt arvode.

Genom ett sådant förfarande skulle de berörda klienterna bli helt skyddade mot att något av deras tillgångar avhändes dem och bl. a. undgå den väntan och oro rörande omfattning och art av vållande m. m. som regelmässigt uppkommer i sådana beklagliga fall som här åsyftats. Den straffrättsliga sidan av t. ex. ett förskingringsbrott skulle givetvis inte beröras. Beträffande ev. möjligheter att återfå förskingrade medel torde en försäkringsgivare ha betydligt större förutsättningar att tillvarata dessa än berörda klienter.

Frågan om skyddet för de enskilda i berörda avseende måste snarast lösas och staten förutsättes i de fall då en obligatorisk försäkring av ovanstående konstruktion inte är till fyllest inträda med ekonomiska åtgärder.

Med hänvisning till det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning och förslag angående obligatorisk försäkring mot förskingring, brand, stöld m. m. av medel och tillgångar, som genom domstols förordnande anförtros boutredningsman, god man eller förmyndare, i syfte att skydda vederbörande klienter mot förlust.

Stockholm den 26 januari 1966

Sven Johansson

i Skärstad

Bengt Börjesson

i Falköping